

cap. XXXIV, quæst. 7; Rebuffus in *Praxi benefic. tit. Tertia pars signature. y. Nec non jurispatronatus*, n. 23. et 64; Barbosa cit. part. III. de *Offic. et potest. episc.* allegat. 57, n. 25, 26. et n. 144 istud etiam intelligens de jurepatronatus mixto: hoc est, partim spectante ad ecclesiasticos, et partim ad laicos. Pirhing h. t. n. 325. et alii. Siquidem Papa, licet possit, non tamen solet, neque sine expressa mentione intendit derogare tali jurispatronatus laicorum, ne a fundandis, ædificandis, vel dotandis ecclesiis quoquo modo retrahantur.

396. *Secus dicendum de beneficiis jurispatronatus ecclesiastici; aut laicalis ex consuetudine, præscriptione, vel privilegio acquisiti.* — Secus dicendum de beneficiis spectantibus ad juspatronatus ecclesiasticum, nam huic, utpote ex bonis ecclesiasticis originem trahenti, facile per clausulas generales derogatur. Idemque dicendum de jurepatronatus laicis competente non ex fundatione, ædificatione, vel dotatione; sed solum ex consuetudine, præscriptione, aut privilegio apostolico: nam quia hic cessat ratio superioris allegata, beneficia tali jurispatronatus subjecta comprehenduntur sub generali reservatione, fatentur doctores proxime allegati cum communi aliorum.

397. *Beneficia vacantia ex causa permutationis, non continentur sub reservationibus.* — Tertio, beneficia, quæ vacant ex causa permutationis non continentur sub reservationibus generalibus, quia non nisi ipsis permutare volentibus conferenda sunt, juxta Clem. un. de *Rerum permutat.*; Æneas de Falconibus cit. tract. de *Reservat. Benefic.*, quæst. 3. principal. n. 5; Layman, d. lib. IV. *Theol. Mor.* tract. II. cap. II, n. 2; Pirhing, h. t. n. 325.

398. *Sicut nec beneficia de mensa, Beneficia de mensa, quæ?* — Quarto beneficia de mensa non cadunt sub reservatione generali. Barbosa cit. allegat. 47, n. 153; Gonzalez ad reg. 8. Cancellar. Gloss. 5, § 6, n. 63 et 64. allegans Rotam in una Tarvisina parochialis. 10 decemb. 1603. coram R. D. Littà. Ubi sciendum, quod « Beneficium de mensa » dicatur illud, quod est perpetuo incorporatum mensæ episcopali, aut capitulari, vel abbatiati; ita ut fructus ipsius pertineant ad eam ecclesiam seu collegium, cui facta est incorporatio, possintque converti in proprios usus ipsius. Glossa in Clem. un. y. *Ad mensam.* et Abbas ibid., n. 16. de *Excessibus*

prælat.; Barbosa, et Gonzalez, ubi supra, et alii. Accedit ratio, quia Ecclesia sic unita mensæ episcopali, etc. non dicitur unquam vacare; juxta textum notabilem in cit. Clem. un. § *Quidam etiam ecclesias*, ibi: « Quamquam ipsæ propter hoc (seu Clericis decedentibus) Ecclesiæ in veritate non vacent: » ac præter auctores proxime relatos, notat etiam Glossa in Clem. un. y. *De mensa de Supplend. negligent. prælat.* Nam sedes episcopalis, capitulum, seu abbatia, veluti rector principalis ejusdem beneficii suæ mensæ uniti, nunquam moritur. Atqui reservationes generales solummodo respiciunt beneficia vacantia; ergo.

399. *Id ipsum procedit de beneficiis accessorie alteri unitis.* — Et quod proxime dictum est de beneficiis mensæ, pariter procedit de beneficiis perpetuo, et accessorie unitis alteri. Nam quod hujusmodi beneficia, puta, vicariæ perpetuæ, solummodo conferri debeant ad nominationem illorum, in quorum ecclesiis unitis ponendi sunt vicarii perpetui, decrevit beatus Pius V. in sua constitutione 47. *Ad exequendum.* quam superioris. n. 142. et 143. citatam reperies: sicque in eis non est locus reservationi. Gonzalez ad reg. 8. Cancellar. gloss. 5. § 3. n. 48. et 49; Garcias, part. IX. de *Beneficiis*, cap. II. n. 304. et 308. et seqq. referens multiplicem decisionem Rotæ; Barbosa, lib. III. *Jur. Ecclesiastic. univ.* cap. VI, n. 45 et alii. Accedit ratio, quia beneficium accessorie, et per viam subjectionis unitum alteri, desinit esse beneficium, perditque titulum beneficii mediante tali unione. Rota decis. 11. n. 4 de *Rebus Eccles. non alienand.* in antiq. Et assumit naturam, consuetudines et privilegia principalis, cui est annexum accessorie. Glossa cap. I. y. *Uniendo. Ne sede vacante, etc.* Atque efficitur prædium illius, cui taliter est unitum. Gonzalez cit. Gloss. 5, § 7, n. 2 et 5. et seqq.; Barbosa, d. allegat. 57, n. 158 et alii, atque amplius dicitur infra tit. XII. *Ut Ecclesiastica beneficia, etc.* § 3. n. 44. 45. et seqq. Unde non mirum, quod beneficium accessorie, et per viam subjectionis unitum alteri, non cadat sub reservatione generali, cum nec amplius existat beneficium, quod conferri aut reservari possit: haud obstante, quod beneficium principale, sive illud, cui facta fuit accessorie unio alterius, cadat sub reservatione; sicque mediante illo etiam beneficium accessorie unitum, veluti prædium alterius (etsi non per se) sub reservatione

includatur Gonzalez cit. gloss. 5. § 7. n. 37. et 38.

400. *Reservationes beneficiorum ultra eas, quæ habentur in propriis concordatis, cessant in Gallia et Germania.* — Quinto, reservationes beneficiorum ultra eas, quæ habentur in propriis concordatis, cessant in Gallia, et Germania. Chokier ad reg. 1. Cancellar. n. 22. Siquidem Pontifex in iis concordatis expresse cavet, quod ultra reservationes in ipsis expressas, per « quamcumque aliam reservationem, gratiam expectativam, aut quavis aliam dispositionem, sub quacunque verborum forma » factam vel faciendam non sit impedire, quominus collatores ordinarii possint conferre beneficia vacatura; prout patet ex concordatis Germaniæ. Concordant dicenda inferius § seq. n. 425. 426. et seqq.

401. *Sub reservatione c. Licet, 2, de Præbend. in 6, non comprehenduntur episcopatus.* — Sexto, sub illa reservatione generali, quia in c. *Licet. 2. de Præbend. in 6.* collationi Papæ reservantur « ecclesiæ, dignitates, personatus, et beneficia, quæ apud Sedem apostolicam deinceps vacare contigerit, » non comprehenduntur episcopatus. Ita Glossa in cit. c. *Licet. y. Dignitatum*, et Barbosa, ibid., n. 19; Garcias, part. V. de *Benefic.* cap. I, n. 113. citans plures alios asserentes, Glossam præfatam esse communiter approbatam. Accedit ratio, quia episcopatus sunt speciali nota digni; cum non tam dignitates sint, vel beneficia, quam *Culmina dignitatum*, prout appellantur in c. *Venerabilis. 37. h. t.* Atqui ea, quæ speciali nota digna sunt, nisi specialiter notentur, neglecta intelliguntur, l. *Item apud. § Hoc edictum. ff. de Injuriis.* Idque procedit vel maxime in materia odiosa, qualis juxta communioem doctorum, est reservatio beneficiorum: cum notissimi juris sit; odia esse restringenda, juxta reg. 15. juris in 6. cum concordantiis.

402. *An hoc ipsum extendatur ad abbatias? De facto cessat data limitatio, et controversia, et cur?* — Atque hoc ipsum multi doctores extendunt ad abbatias: quamvis nonnulli contradicant, volentes, quod abbatia comprehendantur sub nomine dignitatum; uti videre est apud Glossam loc. cit. juncta additione ibid. et Garciam cit. cap. I. n. 114. Sed quidquid sit de abbatibus, de facto per Extravag. *Ad regimen.* inter commun. h. t. quæ in regula 1. Cancellariæ per singulos Pontifices innovari consuevit, sub expressis

verbis reservantur collationi papæ omnes archiepiscopatus, episcopatus, et monasteria, seu abbatia apud Sedem apostolicam vacantes: unde hodie cessat præsens controversia, simul et limitatio de episcopatibus, abbatibus, spectando regulas Cancellariæ, imo et concordata Germaniæ in casibus ibidem expressis.

403. *Beneficia electiva non comprehenduntur in reservationibus factis sub ipsa forma: Reservamus beneficia ad cujuscumque collationem, provisionem, presentationem seu dispositionem specialem.* — Intelligendo istud de beneficiis proprie electivis: et quæ sint talia? — Septimo, in reservationibus factis sub ista forma, « Reservamus beneficia ad cujuscumque collationem, provisionem, presentationem, seu dispositionem spectantia, » non comprehenduntur beneficia electiva; hoc est, illa, ad quæ per electionem, confirmationem superioris indigentem, promovendi assumi debent. Ita tradit Æneas de Falconibus cit. quæst. 3. principal. n. 21. post cardinal. consil. 103, col. 2. Et favet Ludovic. Gomez in reg. Cancellar. *De Annali possessore*, quæst. 11, n. 2. in fin. asserens, quod Beneficia electiva sint speciali nota digna: et si non exprimentur, non comprehendantur. Gonzalez ad reg. 8. Cancellar. gloss. 19, n. 6, 7 et 8. citans alios, etsi postea istud intelligendum censeat in rescriptis, non in reservatione per modum legis generalis. Henricus Wagnereck in *Commentar. Exegetic. SS. Canonum. c. Is cui. 19. § 2. y. Consueverint per electionem. de Præbend. in 6.* Qui tamen istud intelligit, non de beneficiis, quomodocunque electivis (qualia etiam sunt canonicatus, dum per majora vota capituli cuiuspiam conferuntur, nec tamen indigent confirmatione superioris; sicque potius censentur beneficia collativa) sed solum de beneficiis proprie electivis, seu in quibus proceditur per electionem capituli, aut conventus, a superiore confirmandam, juxta Glossa in Clem. *Quia contingit. y. Election. de Religios. domib.* atque paucis verbis innuitur initium hujus numeri. Nam grande, et speciale præjudicium est, derogare juri electionis, quod capitula, conventus, aut alii habent; ideoque opus est speciali expressione; juxta Clem. 1. § fin. h. t.

404. *Beneficia electiva sunt speciali nota digna. Electio non includitur sub verbo Provisionis, vel Dispositionis.* — Eadem limitatio desumitur c. *Cum in illis. 16. § Illis vero, h. t.,*

in 6. ubi loquendo de consimili casu expresse rescribitur, quod nequeat illi provideri de beneficio electivo, cui Pontifex provideri mandat de beneficiis, « etiamsi curam habeant animarum, ac collationem, provisionem, præsentationem, vel dispositionem spectantibus quorumcunque. » Quia (inquit Glossa ibid. *ŷ. Electionem*) sub verbo *Provisionis*, vel *Dispositionis*, non includitur electio, cum inter ista tria sit differentia. Concordat Clem. 1. § fin. h. t. ubi consimilis decisio reperitur, addita ea ratione: « Cum nullam de electione fecerimus mentionem. » Nam Beneficia electiva, sunt speciali nota digna. Felinus c. *In nostra*. n. 25, coroll. 31. *de Rescript.*; Gomez, ubi supra; Gonzalez cit. Gloss. 19, n. 6, allegans alios: sicque non comprehenduntur sub generali reservatione, sed opus est speciali eorum mentione. Et talem etiam facere consueverunt Romani Pontifices, quando beneficia electiva reservare intenderunt; uti patet ex Extravag. *Ad regimen*. h. t. inter commun. ibi: « Etiamsi ad illa personæ consueverint, vel debuerint per electionem, seu quemvis alium modum providendi assumi. » Id ipsum liquet ex Extravag. *Ad Romani*. eod. inter commun. ubi pariter fit expressa mentio beneficiorum electivorum.

405. *Beneficia, quæ ex consuetudine magistris et doctoribus sunt conferenda, an comprehendantur sub reservationibus.* — His addi possent nonnulli alii casus, de quibus auctores, præsertim n. 393. citati fusius tractant: verum præmissi sunt cæteris scitu utiliores, plures etiam ex aliis sunt admodum controversi inter doctores. Sic, quamvis Glossa fin. in c. *Cum in Ecclesia tua*. 25. *de Præbend.* in 6. et post ipsam Æneas de Falconibus, ubi supra, quæst. 3. principal. n. 22. asserat, quod beneficia, quæ ex consuetudinis magistris, aut doctoribus sunt conferenda, non comprehendantur sub reservationibus, nec sub litteris apostolicis, quæ *Expectativæ* dicuntur: tamen Covarruvias, *Præbend.* quæst. cap. xxxvi, n. 4. et Pirhing, h. t., n. 325. in fin. non immerito de hoc dubitant.

406. *Quid dicendum de beneficiis regularibus? et de beneficio monoculo?* — Insuper, quod in generali reservatione beneficiorum non censeantur reservata beneficia regularia, nisi specialiter exprimantur; tradit Æneas de Falconibus, cit. quæst. 3. principal. n. 29. id probans per textum, Glossam, et notata in c. *Cum de beneficio*. 5, h. t., in

6; Barbosa, d. allegat. 57, n. 28. Et pro hac sententia plures alios allegat Gonzalez, ubi supra, Gloss. 8. n. 1. et seqq. eo, quod beneficia regularia regulariter non sint perpetua, sed ad nutum revocabilia, c. *Cum ad monasterium*. § *Tales de Statu monach.* simulque non nisi regularibus sint conferenda. Clem. un. *de Supplend. negligent. Prælat.* juncto concilio Tridentino, sess. 14. cap. x. *de Reform.* Oppositum tamen ex mente propria, tenet Gonzalez, loc. cit. n. 18. 19. et seqq. Rursus beneficium monoculum, seu quod unicum duntaxat habet prælatus, aliisque collator ad conferendum, non comprehendit sub reservatione generali, tradit Glossa in Clem. 1. *ŷ. In certa*. h. t. Æneas de Falconibus, loc. cit. n. 32. Et pro hac sententia plures alios auctores, atque rationes, adducit Gonzalez, loc. cit. gloss. 9. § 4. n. 1. et seqq. Quamvis hic ipse n. 14. contrarium verius esse putet. Tacentur brevitate causa nonnulli alii consimiles casus. (ADNOTATIO LIV.)

§ XIV.

DE BENEFICIIS AFFECTIS, ET APPOSITIONE MANUS PAPÆ.

407. *Beneficia affecta, quæ? —* Quæritur I. Quæ beneficia conferantur affecta; et an differant a reservatis? Resp. I. Beneficia affecta idem sunt, ac beneficia per appositionem manus Papæ impedita, quominus ab inferiore Collatore ordinario conferri possint. Pirhing, h. t. n. 321. Nam Papa apponendo manum, censetur tacite atque ipso facto, collationem beneficii ad se revocare: sicque sub nullitate actus ligare manus inferioris, ne amplius pro ea vice possit ejus collationi se immiscere, arg. c. *Ut nostrum*. 66. *de Appellation.* atque amplius patebit ex dicendis.

408. *In effectu parum, aut nihil differunt a reservatis.* — Resp. II. Quamvis in effectu parum, aut nihil differant beneficia affecta a reservatis: nihilominus striete, ac proprie loquendo, differunt ab istis. Ita Æneas de Falconibus, *Tractatum*, tom. XV. part. I. *de Reservation. Benefic.* prælud. 3, n. 1. et seqq.; Azorius, part. II. lib. VI. cap. xxxiv, quæst. 5; Barbosa, part. III. *Juris ecclesiast. univ.* cap. xiii, n. 43 et 90; Gonzalez, ad reg. 8. Cancell. gloss. 52, n. 2. et seqq.; Pirhing, h. t., n. 317, et alii. Ratio prioris partis est, quia, sicut beneficia collationi Papæ reser-

§ XIV. DE BENEFICIIS AFFECTIS, ET APPOSITIONE MANUS PAPÆ.

vata, non possunt conferri per inferiorem, ita nec beneficia affecta: ac proinde, quantum attinet effectum utriusque, parum, aut nihil differre beneficium affectum a reservato, recte existimat Azorius loc. cit.

409. *Stricte tamen, ac proprie loquendo, differunt ab istis.* — Altera vero pars probatur ex Extravag. *Ad Romani*. h. t. inter commun. ibi: « Reservatis, vel affecta remanserint. » Similia habentur in reg. 8. Cancellariæ, ubi pariter beneficia affecta clare secernuntur a reservatis, dum dicitur: « Dummodo alias dispositioni apostolicæ reservata, vel affecta non fuerint. » Et infra: « Reservatorum, vel affectorum. » Nam de natura illius dictionis, *Vel*, est, quod ponatur inter diversa; ut Rubr. ff. *de Acquirend. et amittend. possess.* ac notat Baldus in l. *Filix*. C. *de Collation.*; Barbosa *de Dictionib. usu frequent.*, Diction. 415, n. 1, et alii.

410. 411 et 412. *Ei in quibus? De natura dictionis vel est, quod ponatur inter diversa. Affectio beneficiorum est majoris efficaciac, quam simplex reservatio.* — Resp. III. Beneficia affecta differunt imprimis a reservatis ex eo: quia reservatio respicit actum verbalem, atque expressum: ut, si Papa per bullam aut etiam solo verbo dicat, « Reservamus nobis, » etc. appellatur *Reservatio*. Et contra affectio respicit actum realem, et factum aliquod, ex quo Papa demonstrat, se velle providere: sicque ipso facto, atque suprema sua auctoritate, ligantur manus collatoris inferioris circa disponendum de ejusmodi beneficio: unde oritur tacita hujus reservatio. Sic contingit, quando Papa apposit manum super collatione alicujus beneficii: tunc enim, non obstante, quod collatio illa ob aliquod impedimentum non fuerit valida, nec sortita effectum; adhuc beneficium dicitur affectum; adeo ut pro ea vice nequeat conferri per inferiorem, juxta textum notabilem in Extravag. *Ad Romani*. § *Nos qui*. et § *Romani*, h. t. et inter commun.; Æneas de Falconibus cit. *Præbend.* 3. n. 3 et 4; Barbosa, lib. III. *Juris ecclesiast. univ.* cap. xiii, n. 43 et 90; Gonzalez ad reg. 8. Cancell. gloss. 52; Pirhing, h. t., n. 317. Id ipsum patet ex pluribus casibus, n. 416. ac seqq. referendis.

Secundo differunt: quia beneficium reservatum nunquam amplius potest conferri ab inferiore; beneficium affectum vero, licet pro ea vice, qua pontifex manum apposuit super ejus provisione, nequeat ab inferiore

aliquo conferri; potest tamen ita conferri pro alia vice, postquam provisio Papæ suum effectum consecuta fuit. Unde affectio non adimit inferiori potestatem conferendi in perpetuum, sed solum pro una vice: bene tamen reservatio, nisi revocetur.

Tertio differunt: quia affectio beneficiorum, seu appositio manus Papæ in illis, est majoris efficaciac, quam simplex reservatio. Nam illa afficit etiam ignorantes, juxta cit. Extravag. *Ad Romani*. h. t. non vero simplex reservatio absque decreto irritante, ut dicitur n. Æneas de Falconibus loc. cit. *Prælud.* 3. n. 4. et quæst. 4. principal. *Effect.* 1. n. 4. Gonzalez cit. gloss. 52. n. 9. Chokier, in reg. 9. (alias 8.) Cancell. n. 11. Rebuffus in *Præbend. tit. de Reservat.* n. 34. et alii.

413. *Appositio manus pontificiac, quid? —* Quæritur II. Quid sit appositio manus pontificiac, causans affectionem beneficiorum, quibusque modis contingat? Resp. I. « Appositio manus pontificiac, » quantum ad propositum, aliud non est, quam quod Papa aliter non reservando beneficium, intromittat se circa illius dispositionem. Ita Æneas de Falconibus cit. *Prælud.* 3. n. 4. et in re communis. Quia enim plus est factis demonstrare, quam verbis dicere. Glossa in c. *Dilecti*. 52. juncto textu ibid. *de Appellation.* Hinc Papa, semel intromittere se dispositioni ejuspiam beneficii, censetur ipso facto, sua suprema potestate, ejus collationem ad se revocare: sicque ligantur manus inferiorum, ut nihil amplius per istos circa illius beneficii, collationem valide fieri possit, arg. c. *Ut nostrum*. 66. *de Appellat.* Concordat cap. 1. et II. *de Confirmat. uti*. ubi, postquam Papa manum apposuit, confirmando jura ejuspiam, nequit iudex inferior de iisdem cognoscere. Et c. *Si eo tempore*. 45. *de Election.* in 6. ubi Papa manum apponente, puta, reservante sibi electionem, vel saltem inhibente, ne electores ad electionem procedant, omnia carere censentur effectu; si quæ postmodum subsequuntur.

414. *Per eum ligantur manus inferiorum. Plus est, factis demonstrare quam verbis dicere.* — Id ipsum clarius habetur expressum in cit. Extravag. *Ad Romani*. § *Romani* h. t. inter commun. Ubi Paulus Papa II. in hæc verba decrevit: « Romani quoque Pontificis manus appositionem prædicam tantæ efficaciac, tantæque virtutis existere, ut etsi litteræ apostolicæ super provisionibus beneficiorum,